

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

15. oktober 2024

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 365 (Alm. del) af 20. september 2024

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, om det ud fra gængs økonomisk teori er muligt at forestille sig et forløb, hvor de langsigtede inflationsforventninger for Danmark systematisk adskiller sig fra de langsigtede inflationsforventninger for euroområdet, givet de gældende regler om fastkurspolitik, arbejdskraftens frie bevægelighed indenfor EU m.v.?

Svar

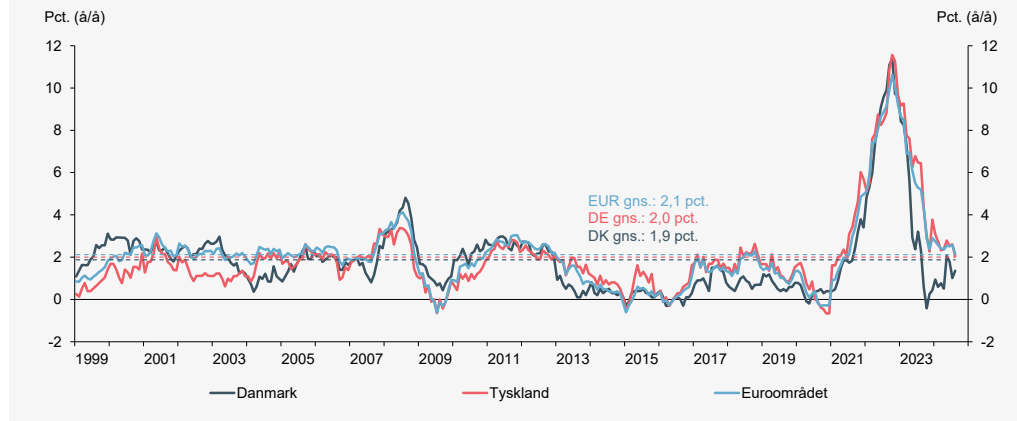
På langt sigt vil lande med fælles valuta, som fx eurolandene, og lande med fast valutakurs i forhold til denne, som Danmark, have omtrent ens inflation. Dermed vil de langsigtede inflationsforventninger, så længe valutabindingen er troværdig, også være omtrent ens.

Der kan dog være mindre eller midlertidige afvigelser i forhold til dette udgangspunkt. Fx kan der være en tendens til lidt højere inflation i lande, der starter fra et lavere velstands- og produktivitsniveau og efterfølgende indhenter dette efterløb. Dette afspejler den såkaldte Balassa-Samuelson effekt, hvor landenes relativt højere produktivitetsvækst inden for handlede varer og tjenester vil give anledning til lidt højere lønvækst ved uændret konkurrenceevne, som sætter sig i lidt højere inflation for ikke-handlede tjenester, hvor der typisk ikke er samme potentiale for produktivitetsindhentning.

For et rigt land som Danmark betyder Balassa-Samuelson effekten, at inflationen i en længere periode kan være lidt lavere end i euroområdet som helhed. Det er også baggrunden for, at der i Finansministeriets langsigtede fremskrivninger regnes med en gennemsnitlig forbrugerprisinflation på 1,8-1,9 pct. om året, dvs. lidt lavere end ECBs inflationsmålsætning for euroområdet på 2 pct.

Siden euroens indførelse har den gennemsnitlige inflation i DK også været tilsvarende lavere end gennemsnittet for euroområdet, *jf. figur 1*. Der kan derfor også være små forskelle i de langsigtede inflationsforventninger i Danmark og Euroområdet.

Figur 1
Udvikling i forbrugerpriserne, 1999-2024

Anm.: Forbrugerpriserne er opgjort ved det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP), der er sammenligneligt på tværs af lande. Der er små afvigelser fra forbrugerprisindekset opgjort af Danmarks Statistik, idet lejeværdi af egen bolig ikke indgår i HICP.

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Derudover kan der være mere midlertidige forskelle i inflationstakterne. Det vil fx kunne være tilfældet, hvis der i udgangspunktet er uligevægte i landenes omkostningskonkurrenceevne, som efterfølgende skal rettes op. Der kan også være kortsigtede forskelle relateret til forskellig konjunktursituation og kapacitetspres, som giver forskelligt prispres i en periode, der efterfølgende genoprettes, eller mere sektor- og landespecifikke forhold, som kan kræve en midlertidig tilpasningsperiode med enten højere eller lavere inflation end gennemsnittet af eurolandene.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
 Finansminister